ŚVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. C. No. 77. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 24, 1993. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 24-го КВІТНЯ 1993. Ч. 77. РІК С.

ВТРУЧАЮТЬСЯ ДО ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Севастопіль (УНІАР). — В понеділок, 19-го квітня, до пресового центру Чорноморської фльоти та до Верховної Ради Криму надійшов лист з Верховної Ради Росії за підписом заступника голови ВР Росії Віктора Агафонова. У листі сказано, що Верховна Рада Росії дякує Верховній Раді Криму за оперативне інформування про перебіг сесії Верховної Ради Криму і висловлено надію, що парлямент Криму підтримає підготовлений Верховною Радою Росії проєкт про подвійне громадянство. В листі міститься запевнення, що Росія може виступити міжнародним гарантом при проведенні референдуму за незалежність Криму.

Тим часом у Симферополі тривають урочистості сумнівної слави: відзначення 210 річниці завоювання Криму Російською імперією. Кримський козачий союз запропонував відсвяткувати 210 річницю „звільнення Криму від турецьких загарбників". В акції взяли участь члени Конституційної Демократичної партії Росії, Російської партії Криму, Російського товариства Криму та інших проросійських об'єднань.

Як заявив Президент України Леонід Кравчук на спільній пресовій конференції з головою парляменту Грузії Едуардом Шеварднадзе 13-го квітня, найважчими вузлами українсько-російських протиріч є проблеми Криму, Чорноморської фльоти, стратегічних ядерних озброєнь, економічних зв'язків і взаєморозрахунків. Проблему Чорноморської фльоти поглиблює вимога Росії ділити не лише плаваючі об'єкти, але й інфраструктуру, тобто берегові служби. Більше того, від України домагаються визнати Севастопіль російським містом. Росія також вважає, що ядерна зброя, розташована на території України, є власністю Росії. З цього випливає, що 43-тя ракетна армія також є російською, а значить окупаційною на території України. Згадані вимоги Росії Л. Кравчук вважає неприйнятними для суверенної української держави.

Дев'ять громадських та громадськополітичних організацій Севастополя, зокрема, місцеві відділи УРП, Спілки Офіцерів України, Руху, „Просвіти" та інші, виступили з заявою на адресу Президента та ВР України. У заяві, зокрема, говориться, що не зважаючи на підписану Ялтинську угоду, Чорноморська фльота в односторонньому порядку цілком перепорядкована МО Російської Федерації. Україна фактично втратила контроль за фльотою. У зв'язку з цим, громадські організації Севастополя вимагають денонсації Ялтинської угоди, припинення фінансування ЧФ з бюджету України та спрямування матеріяльних коштів, що вивільнилися на соціяльні потреби військовослужбовців Військово-Морських Сил України та мешканців Севастополя. Автори заяви також вимагають негайного розподілу Чорноморської фльоти та виведення його російської частини з територіяльних вод України.

З'ЇЗД Т-ВА ВОЯКІВ УПА

Ню Йорк. — Тут в суботу і неділю, 15—16-го травня, відбудеться XXI З'їзд Товариства Вояків УПА ім. ген.-хор. Романа Шухевича Тараса Чупринки в ЗСА. Реєстрація делеґатів від год. 9-ої ранку. Початок нарад о год. 10-ій. Прийняття о год. 7-ій вечора з промовою, привітами і мистецькою частиною. Зголошення слід надсилати до 2-го травня. З'їзд і прийняття відбудуться у приміщеннях Організацій Українського Визвольного Фронту, 136 Друга авеню.

Єпископ В. Філевич вніс резиґнацію

Саскатун, Саск. — Як повідомляє епархіяльний офіціоз „Єпархіяльні Вісті" за квітень ц. р., Владика Василій Філевич вніс свою резиґнацію до Синоду Українських Католицьких Єпископів у Львові з приводу закінчення 75 років життя.

Згідно із каноном 210 Кодексу Східних Церков, єпископ, який закінчив 75 років життя, або не є кріпкого здоров'я, чи має іншу поважну причину, може внести резиґнацію із свого душпастирського становища.

У випадку Владики Філевича, що правив Саскатунською епархією, він закінчив 75 років життя 13-го січня цього року.

Історичний Музей у Львові відзначає 100-річчя

Джерзі Сиі, Н. Дж. — Як інформують листовно зі Львова з Дирекції Львівського Історичного Музею, в травні 1993 року цей музей, розташований на площі Ринку у будинку 4, 6 і 24 має великі архіви, які дають можливість відтворити історію Галичини від найдавніших часів до сьогоднішнього дня. Однак знищено совєтською владою великі історичні скарби, як однострої української армії, прапори ЗУНР, картини мистців із часів Січових Стрільців, особисті речі Олени Степанів та інше.

Сьогодні, не маючи цих та інших ориґінальних речей, музей мусить вдаватися у творення копій, які може виконати на підставі відповідних матеріялів, що їх доставлять ті, які ще заховали у себе скарби того часу. Дирекція музею стверджує, що у них майже немає матеріялів до історії української еміґрації. Тому закликають вони українців у діяспорі поповнити їхні архіви експонатами, які мають побутову, національну, історичну вартість і є свідками минулого чи сьогоднішнього життя українців.

Саме тому дирекція музею під проводом Богдана Чайковського та Василя Кучерука звертається у навечер'я сторіччя музею зі закликом і проханням до усіх українців в діяспорі допомогти у збагаченні цього історичного архіву та збірок так важливих для збереження історії України.

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ГУЦУЛІВ

Джерзі Сиі, Н. Дж. — Управа Українського Світового Об'єднання Гуцулів (УСОГ) повідомляє, що 16—22-го серпня відбудеться в Івано-Франківському 1-ий Світовий конґрес гуцулів. Усім бажаючим взяти участь треба якнайшвидше полагодити формальності через місцеві подорожні бюра.

Д. ПАВЛИЧКО ВИСТУПИТЬ НА СВЯТКУВАННІ 45-ЛІТТЯ УІА

Ню Йорк (І. Стецура). — Український Інститут Америки відзначить своє 45-ліття бенкетом з участю голови комісії закордонних справ Верховної Ради України Дмитра Павличка, як головним промовцем на тему сучасного міжнародного положення України.

Дмитро Павличко

Бенкет має на меті не тільки відзначити видатний вклад УІА в плекання різних галузей культурного життя української громади, але також послужити форумом для державних мужів України, даючи можливість поінформувати загал про основні напрямні, які формують сучасну політику України.

Бенкет відбудеться в готелі Плаза в Ню Йорку в неділю, 16-го травня, о год. 12.30 по полудні. Квитки в ціні 100 дол. від особи можна набути телефонуючи на число (212) 288-8660.

Проєкт воєнної доктрини не ухвалено

Київ (УНІАР). — Тут у четвер, 22-го квітня, на закритому засіданні сесії Верховної Ради України депутати продовжили обговорення проєкту воєнної доктрини. Після обговорення журналісти довідалися від депутатів, що проєкт не ухвалили. Головним „каменем зіткнення" став пункт 1—5 проєкту, який зумовлює статус України. Тільки половина депутатів підтримали цю програму.

Під час зустрічі з журналістами голова Української Консервативно- Республіканської Партії (УКРП) Степан Хмара заявив, що він запропонував обговорювати воєнну доктрину відкрито, оскільки в ній немає ніяких таємниць. Головною причиною, що засідання проходить закрито, на думку С. Хмари, є бажання керівництва держави приховати від народу зраду його національних інтересів.

„На закритому засіданні Президентові та спікерові буде легше маніпулювати депутатським корпусом, особливо його більшістю", — сказав С. Хмара. Він звинуватив Президента України в аґітації на користь чужих держав. С. Хмара виступає за ядерний статус України, оскільки „ядерна зброя — то є зброя, що працює проти війни".

Обговорюють указ про заборону КПУ

Київ (УНІАР). — Президія Верховної Ради України обговорила постанову з 30-го серпня 1991 року про заборону Комуністичної Партії України (КПУ).

В апараті Президента України підготовлено проєкт указу, згідно з яким скасовується заборону на діяльність КПУ. Згідно з проєктом майно КПУ залишається націоналізованим державою. Питання леґалізації КПУ Президія ВР України почала розглядати перед початком обговорення воєнної доктрини.

Народний депутат Степан Хмара уважає, що це не випадковий збіг — цим заходом Леонід Кравчук та Іван Плющ сподівалися заручитися підтримкою колишніх комуністів при голосуванні за проєкт доктрини.

Голова Народного Руху України Вячеслав Чорновіл сказав кореспондентові УНІАР, що на Президії демократи виступили проти партократів і питання леґалізації КПУ не було внесене на розгляд сесії Верховної Ради України.

Громада Ню Йорку величаво святкувала Великдень

Ню Йорк. — Церковні відправи, пов'язані з Великоднем, розпочалися тут вже у Великий Четвер. Тоді в год. 6-ій вечора відправлено Воскресну Утреню з відчитанням 12-ти Страсних Євангелій. Чергувалися п'ять священиків: парох о. Патрикій Пащак, Л. Лавренюк, Л. Ґолдейд, Т. Прокопів і С. Сапеляк. У Велику П'ятницю було виставлення Плащаниці в год. 11-ій перед полуднем з участю усіх п'ятьох отців. Проповідь про Христові Страсті виголосив о. П. Пащак. В год. 6-ій вечора відправлено Єрусалимську Утреню. Відправа відбулася перед Божим Гробом з участю вищеназваних духовників. У Велику Суботу відбулося свячення пасок від год. 10-ої рано до 7-ої вечора. О год. 9-ій вечора — Воскресня Утреня з Літургією з участю названих отців.

У Великодню Неділю Богослужби почалися від год. 9.30 ранку. О год. 10-ій вранці — Архиєрейська Богослужба, яку відправив прибулий із Стемфорду Єпископ Василь Лостен. Участь взяли о. П. Пащак і прибулий з Владикою о. Володимир Вітт із Сокальщини. Дияконував о. Л. Ґолдейд. О год. 12-ій відправив Богослужбу знову Владика Лостен, участь взяли о. П. Пащак, Матвій Берко, о. Василь Бойсюк і Мирослав Трояновський, усі три із Стемфорду. Коротку проповідь виголосив о. П. Пащак і запросив до проповіді Владику Лостена, який у своєму слові нав'язав до чуда воскресення української держави. Під час обох Богослужб співав мішаний хор під диригентурою Андрія Добрянського, який також баритонове сольо „Ангел вопіяще".

Церква була на обох Богослужбах вщерть заповнена. Було багато молоді з України: вони мабуть вперше побачили таку чудову відправу у прегарній церкві з її мистецькими малюнками і вітражами. Після Богослужби на вулиці, яку з обох сторін зачинила поліція, відбулися гагілки під проводом Дарії Ґензи. Богослужбу й опис гагілок передав „Голос Америки" в Україну.

Провідник скавтів відвідав Україну

Київ (УНІАР). — Тут у понеділок, 19-го квітня, Президент України Леонід Кравчук прийняв генерального секретаря світової організації скавтського руху Жака Морейльона, Швайцарія, який прибув в Україну для участи в міжнародному семінарі з питань розвитку світового скавтського руху, що проходить у Симферополі.

У Міністерстві в Справах Молоді і Спорту України Ж. Морейльон виступив на пресовій конференції. Він сказав, що скавтський рух, який виник 1907 року і налічує 40 міл. членів, має надзвичайну життєздатність. Приблизно половина провідників Третього світу була вихована в скавтінґу, третина лідерів промисловорозвинутих країн також. На жаль, в суспільній думці скавти досить часто асоціюються з дорослими в коротких штанятах, які й досі граються в дитячі ігри. Насправді ж, скавтінґ — це інтеґральний, фізичний, інтелектуальний і моральний розвиток особистости. Три основи цього розвитку — сім'я, школа і вільний час. Д-р Морейльон зауважив, що суть скавтінґу не суперечить іншим формам молодечого руху, якщо вони не несуть зло.

У пресовій конференції взяв участь керівник львівського проводу старшини українських скавтів „Пласт" Олесь Криськів. Він пояснив, що „скавт" в перекладі означає „розвідник Божий", покликаний боротися із злом на Землі. Українські скавти називають себе „пластунами", але принципи виховання ні в чому не розходяться з загальними.

Зацікавлення світової організації скавтського руху до України пояснюється міцними історичними традиціями українського скавтінґу. Але для того, щоб увійти світової організації, українські скавтські організації мають об'єднатися. Так вважає керівник кримської скавтської організації Сергій Бєляєв.

У СВІТІ

ГРУПА ВІДОМИХ грузинських академіків і спеціялістів у ділянці геології та сейсмології звернулася листом до уряду Грузії, Росії і країн Чорноморського басейну. В ньому, між іншим, сказано: „Ешерська російська лябораторія є надсекретною від часу її створення. Що це за об'єкт? Яке його призначення? Які експеримента там проводяться? Чи не є вона лябораторією, штучних землетрусів?" Побоювання з приводу землетрусів, викликаних російськими військовими вченими, появилися у зв'язку з дивним збігом продовж останніх п'ятьох років епіцентрів землетрусів з центрами політичних конфліктів на Кавказі.

ЛІДЕР БОСНІЙСЬКИХ сербів Радован Караджіч відмовився зустрітися з лордом Овеном, який цими днями знову приїхав у Беоґрад. „Я не маю про що говорити з людиною, яка збирається стріляти в нас", — сказав Р. Караджіч. Відомо, що лорд Овен, співголова Міжнародної конференції щодо замирення в колишній Югославії, недавно визнав можливим такий розвиток подій, коли члени антисербської коаліції змушені будуть вдатися до повітряного нападу на сербські війська у Боснії, оскільки становище боснійських мусулман є вже нестерпним. Спостерігачі підкреслюють, що у Беоґраді з нетерпінням очікують вислідів референдуму в Росії: якщо Б. Єльцин зазнає поразки, російські консерватисти відразу почнуть чинити перешкоди політиці ООН, спрямованій на підтримку боснійських мусулман.

ЗА ДВА ТИЖНІ, що минули після вбивства генерального секретаря південно-африканської комуністичної партії Кріса Гані, у висліді спалахів масового насильства в країні загинуло 57 і ранено понад 600 осіб. Президент ПАР Фредерік де Клерк заявив, що не скористається зі свого права амнестії щодо вбивці. У відповідь на це депутат від правої Консервативної партії Південної Африки Віллі Снаймен назвав де Клерка „юдою". Він підійшов до стола, за яким сидів президент, і висипав на нього 30 кусочків срібла, після чого В. Снаймена вивели із залі. Крім польського еміґранта Януша Валюса, який нібито є причетний до вбивства К. Гані, арештовано ще п'ять осіб.

В СЕРЕДУ, 21-ГО квітня, Конституційний суд Росії скасував рішення 9-го З'їзду народних депутатів, згідно з яким президентові Б. Єльцинові для перемоги у референдумі треба було дістати більшість голосів усіх зареєстрованих виборців Росії, а не лише тих, хто практично візьме участь у голосуванні. Суд постановив, що Б. Єльцинові досить дістати підтримку більшости учасників референдуму, які прийдуть на виборчі дільниці. Тим самим Конституційний суд покращив шанси російського президента на перемогу в боротьбі з консервативними законодавцями-неокомуністами.

ВКРАЙ НАПРУЖИЛАСЯ політична ситуація в Чеченській республіці. Не стихають масові демонстрації прихильників і противників президента республіки Джохара Дудаєва. Виступаючи у програмі місцевої телевізії, він заявив: „Те, що відбувається тепер у Чечні, є частиною великого політичного пляну, випрацюваного на території Росії". Д. Дудаєв запевнив, що готовий зрезиґнувати, якщо цього схоче чеченський народ. Стало також відомо, що Д. Дудаєв окремим розпорядженням позбавив повновластей представників Чечні у парляменті Росії.

У ВАРШАВІ ВІДБУЛИСЯ польсько-ізраїльські переговори в питаннях двостороннього співробітництва в ділянках економіки і культури. Ізраїльську делеґацію, до складу якої входило 120 осіб, очолював прем'єр-міністер Їцак Рабін. Така велика кількість делеґатів зумовлена участю у церемоніях з нагоди 50-річчя повстання у варшавському ґетто в роки Другої світової війни. Не обійшлося й без „демократичних" прикрощів: у Старому місті Варшави група молодих поляків зустріла прем'єр-міністра Ізраїля антисемітськими гаслами.

В КАЇРІ, СТОЛИЦІ Єгипту, був напад на міністра інформації Савфата ель-Шеріфа. Його, а також охоронця і водія авта поранено. Відповідальність за цю терористичну акцію взяла на себе організація ісламських фундаменталістів.

РЕСПУБЛІКАНЦІ В СЕНАТІ ЗДОБУЛИ ПЕРЕМОГУ

Вашінґтон. — У четвер, 22-го квітня, на другий день після того як сенатори-республіканці не допустили до прийняття „пакету стимулів", що його запропонував президент Билл Клінтон, демократи у Білому Домі і Конґресі обвинуватили їх у „небажанні допомогти безробітним знайти працю", як сказав сенатор-демократ Роберт Бирд. Але як і в середу, республіканці відповідали, що „пакет стимулів" — це „набір непотрібних видатків, породжених податками", підкреслив лідер республіканців у Сенаті Роберт Дол.

Із запропонованих президентом 16 біл. дол. „пакету стимулів" республіканці погодилися схвалити лише 4 біл. — гроші, виділені на продовження виплати допомоги безробітним. Це викликало іронічне зауваження Р. Бирда: „Республіканці готові дати більйони безробітним, але не хочуть виділити ні цента на створення нових місць праці".

Директор відділу зв'язків Білого Дому Джордж Стефанопулос заявив на адресу Дола: „Лідер меншости показав, що для нього гра в політику важніша від влаштування людей на працю". Політичні коментатори зауважують, що аґресивною реторикою демократи намагаються приховати очевидну поразку, яку потерпів Клінтон, — першу серйозну поразку від того часу, як він став Президентом.

Хоч демократи мають в Сенаті 57 голосів, а республіканці лише 43, більшости не вдалося набрати 60 голосів, необхідних для припинення „філібастеру". Чотири рази за останній місяць сенатори-демократи намагалися дістати підтримку 60 прихильників, але кожний раз їх спроба завершувалася провалом, бо всі республіканці голосували проти припинення дебатів. Четверта спроба відбулася минулої середи, після чого демократи здалися і повідомили, що питання знімається з обговорення.

56 демократів проголосували за припинення дебатів, 42 республіканці і демократ Ричард Шелбі проголосували проти. Республіканець Алан Симпсон не брав участи в голосуванні.

СТУДЕНТСЬКИЙ КОНЦЕРТ

Ню Йорк. — Програма „Музика в Інституті" влаштовує в суботу 1-го травня, о год. 8-ій вечора традиційний студентський концерт. Виконавцями будуть: Анастазія Хитрук (скрипка), Борис Скальський (композитор-пяніст), Тарас Криса (скрипка), Калина Чолган (сопрано), Петро Криса (скрипка) і Віктор Марків (пяніст). У концерті беруть також участь Елена Хитрук, Ждана Кравців-Скальська, Марта Азнавурян (фортепіяно) та Елена Гайнеке (арфа). Будуть виконані твори В'стана, Скальського, Прокоф'єва, Моцарта, Шумана, Стеценка, Сен-Санса і Бетовена. Концерт відбудеться в Українському Інституті Америки, 2 схід 79-та вулиця. Вступ 10 дол., для сеньйорів 5 дол., а для студентів вільний.

В АМЕРИЦІ

ПРОПОЗИЦІЯ ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона, видавати кожного року 1.1 біл. дол. на купівлю вакцин для щеплення всіх дітей в ЗСА, хоча й має благородну мету, то несподівано для багатьох викликає критично-недовірливі застереження. Цікавим є те, що ці застереження виходять зі сторони громадсько заанґажованих лікарів, які особисто обзнайомлені з ситуацією в убогих дільницях американських міст. А багато фахівців твердять, що цей плян Президента надто наголошує ціну самої вакцини, а зовсім не бере під увагу, що у більшості самі батьки не дбають про здоров'я своїх дітей.

У СЕРЕДУ, 21-ГО КВІТНЯ, президент Билл Клінтон був присутнім на церемоніялі у Вашінґтонському ботанічному городі де відзначувано День Землі. Промовляючи до присутніх Президент заявив, що ЗСА вироблять собі окремий плян для зменшення небезпеки ґльобального потеплiння та підписання міжнародного договору про охорону рідкісних і загрожених на винищення різновидів. Колишній президент Джордж Буш категорично відкинув ці два питання. Перше з уваги на великі кошти, а друге на підставі того, що це було б несправедливо для деяких американських компаній. Він також не взяв до уваги порад свого дорадника для справ довкілля і не підписав міжнародного договору на конференції в Ріо-де-Жанейро, чим викликав загальне обурення.

СЕКРЕТАР ДЕРЖАВНОГО департаменту Воррен Кристофер повідомив кореспондентів, що наступний етап жидівсько-арабських переговорів розпічнеться найближчого тижня у Вашінґтоні. Це буде перша зустріч під час урядування президента Билла Клінтона.

ЗСА ПРОДОВЖУВАТИМУТЬ свої санкції проти Европейської спільноти не зважаючи на те, що досягнуто частинне порозуміння у справі урядових контрактів. Це перша спроба Уряду президента Билла Клінтона розв'язати деякі спірні питання з торговельної ділянки між Европою і ЗСА.

ЗСА ПОЧИНАЮТЬ втрачати терпиливість з теперішнім правлінням Гаїті, тому існує можливість, що туди пішлють американські військові частини, заявив представник Білого Дому кореспондентам засобів масової інформації. Джордж Стефанопулос також підкреслив і те, що таке потягнення зі сророни ЗСА може статися тільки за згодою Організації Об'єднаних Націй та Організації американських держав, для того, щоби приспішити поворот демократично обраного президента Гаїті Арістіда.

У ВАШІНҐТОНІ на відкриття Меморіяльного музею голокосту з участю президента ЗСА Билла Клінтона з'їхалося чимало державних мужів з цілого світу. Одначе на думку жидівської громадськости, істориків і тих, що залишилися живими, запрошення на церемоніял президента Хорватії Франя Туджмана не було побажаним. Вище згадані групи гостро скритикували музейне керівництво за це потягнення, бо уважають хорватського президента антисемітом за те, що він смів сумніватися про справжні цифри загиблих жидів під час Другої світової війни.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200
Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send address changes to:
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку $22.00, на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на „Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Натиск на Японію у справі торгівлі?

16-го квітня ц. р. прибув до Вашінґтону прем'єр Японії Кіічі Маязава на тригодинну конференцію з президентом Билом Клінтоном. За обширним повідомленням Ассошіейтед Пресс Президент наполягав на японського прем'єра, щоб Японія ширше відчинила двері для американського експорту з уваги на поверх 7-більйоновий дефіцит американської закордонної торгівлі, у тому поверх 4-більйоновий дефіцит торгівлі з Японією. Клінтон не поставив крапки над „і" щодо можливих репресій Америки — встановлення мита на ввіз до Америки японських промислових продуктів, але посередньо, мабуть, дав це відчуття, бо Маязава на спільній із Президентом пресовій конференції застерігся, що Японія не може вести торгівлі ніяким натиском. Цей натиск виднів у заяві Президента, що після розвалу совєтської імперії перестала існувати американсько-японська партнерська база — турбота за безпеку Тихоокеанського обширу. Тепер, мовляв, те партнерство повинно базуватися на двосторонній торгівлі з користю для обох сторін. Холодну поставу японського прем'єра можна пояснити не тільки принципом вільного суперництва у торгівлі без ніяких обмежень, але ще й теперішньою економічною ситуацією в Японії — найгіршою за останніх 20 років.

Проблема американсько-японських торговельних взаємин загострилася в останньому десятиріччі, коли могутній японський промисел — особливо автомобільний та телевізорів — почав заливати американський ринок. На цю тему велися дебати у пресі і були відгуки в Конґресі. Президент Джордж Буш рішуче відкидав вимоги демократичного Конґресу, — щоб застосувати супроти Японії будь-який натиск, суперечний із принципом вільної торгівлі на базі суперництва, щодо якости і ціни продукту. Американський автомобільний центр у Дітройті обурився на заввагу японського міністра торгівлі, що у дефіциті американської торгівлі не винувата Японія, а винувате лінивство американського робітника, який найбільше дбає про заробіток і свобідні від праці дні, а не про рівень продукту. Може воно не зовсім так, але правдою є, що американські автомобілі дорожчі від японських і вимагають більше ґазоліни, бо 1) тут куди дорожчий робітник і 2) в Японії прикладають більше уваги на нові досвіди у лябораторіях і майстернях. Американські робітничі спілки не дивляться на інтерес торговельного експорту, а вимагають щораз нових підвишок винагороди й інших обов'язкових вигод.

Проблема закордонної торгівлі Америки тісно пов'язана з філософією двох американських головних партій. Республіканці, як уже згадано, визнають принцип якнайменшого втручання держави в усе життя громадян, включно з промислом і торгівлею, бо це діло їх хисту, їх праці, діло суперництва. Демократи схиляються більше в сторону соціялістичної схеми — участи держави у всьому житті громадян, — нормування згори торгівлі. На перший погляд ніби справедливим було б проголошення мита на імпорт чужинецького краму, який заливає внутрішній ринок і шкодить власному промислові, власному робітничому світові. Але така політика, політика торговельного протекціоналізму невідхильно довела би до митної війни, до звуження, а навіть аж до паралічу власного експорту — катастрофальними наслідками для економіки.

Конкретний вислід відвідин японського прем'єра у Вашінґтоні такий, що до трьох місяців мають виготовити якийсь плян пригожий для обох держав. У липні цього року має президент Клінтон полетіти до Токіо на конференцію великої сімки і дальші розмови з японським урядом. Оця проблема знайде тоді розв'язку, коли обнизиться ціна продукції американських промислових виробів і підвищиться їхня якість. Це трудна справа.

В ТОКІО ВІДБУЛАСЯ масова жалібна церемонія, присвячена пам'яті 50,000 японців, котрі загинули в совєтських концентраційних таборах після Другої світової війни.

Раїса Руденко

Л. КУЧМА ЗАКЛИКАЄ РЯТУВАТИ УКРАЇНУ

Вражаючою була промова прем'єр-міністра України Леоніда Кучми перед депутатами Верховної Ради 8-го квітня. В той день закінчилося обговорення державного бюджету України на 1993 рік. Депутати критикували один проєкт, пропонували інший, щось радили, чогось вимагали, когось звинувачували. Виступив і Президент України Леонід Кравчук („Свобода" ч. 70 з 14-го квітня). Але всі ті виступи здалися порожньою балаканиною після промови Л. Кучми, в якій прозвучала жорстока правда і справжній біль за долю України, як також і палке бажання щось зробити для врятування української держави і народу від нового лиха.

Поступово економіка показала, сказав Кучма, що при розподілі „союзового корабля", українській державі дісталася та його частина, де ніколи не було керма, а нескінченні природні копалини залишилися в тій частині „союзового корабля", де було і кермо, тому забезпечити елементарний захист населення в Україні дуже важко. „В цій ситуації Верховна Рада може і повинна, на мою думку, піти як на швидку відбудову дієздатної керуючої вертикалі, так і на гнучке поєднання системи соціяльних ґарантій з жорстким ринковим стимулюванням праці всіх повноцінних членів суспільства", — сказав Л. Кучма.

Вирішальними нині для України прем'єр-міністер вважає фактори зовнішньо-економічної взаємодії, оскільки Україна в цьому пляні абсолютно залежна від Росії. За його словами, внутрішньоросійська ситуація „не дає нам можливости спрогнозувати рівень цін не те, що до кінця року, але й на найближчий місяць. „Ми імпортуємо з Росії курс рубля, а значить купона до доляра, бо торгуємо ми фактично на основі рубльового клірингу".

Цілком очевидно, сказав Кучма, що ціни на енерґію будуть стрімко зростати, наближаючись до світових, а це означає, що паралельно погіршуватиметься економічна ситуація в Україні. Тільки на нафту і газ Україна потребує 13 біл. дол. На закупівлю найнеобхідніших ліків — ще 650 міл. дол. Як мінімум 300 міл. дол. треба на ліквідацію наслідків катастрофи на Чорнобильській АЕС. А тим часом Україна ввозить товарів на 550 міл. дол. більше, ніж продає. Тільки з Росією незбалянсованість постачання досягає 2 трильйони карбованців, адже Уряд України мусить платити Росії щомісяця 446 біл. рублів за нафту, ґаз, ядерне паливо, а в Національному Банку цих грошей немає. На сьогодні цілком вичерпані рештки резервів, тому держава більше не може підтримувати будь-які галузі народного господарства. На жаль, навіть керівники на місцях психологічно не готові це зрозуміти. Одні вимагають гроші на житло, інші на медицину, ще інші на екологію. „Давання кінчилося — нічого давати і нема де взяти".

В СНД наступила принципово нова економічна ситуація, падає останній бастіон стабільности — Білорусь, де зріст цін тільки за березень досяг 500 відсотків. Наступив момент кінцевого розвалу імперської економіки, фінансової системи і цей процес відіб'ється на Україні особливо гостро. З новою силою розкручується маховик гіперінфляційних та деструктивних процесів, силу та маштаби яких оцінити неможливо.

„Ситуація драматична і вимагає адекватного реаґування", — заявив Л. Кучма і закликав „забути про соціяльну та політичну демагогію, реально зрозуміти, що поглиблення кризового стану економіки неминуче, як неминучим є різкий зріст соціяльного напруження". І далі: „У нас немає вибору, крім одного: або ми врятуємо економіку і виробництво, або ще рік займаємось тотальним соціяльним захистом, що через рік закінчиться тільки одним — нікому і нічим нас буде захищати... Традиційними методами, силами одного лише Уряду вийти із кризи неможливо. Життя вимаґає повноцінного спеціяльного режиму управління, з участю і відповідальністю всіх вищих урядових осіб, із включенням усіх державних органів. Це повинна бути маштабна загальнодержавна акція", — вважає Л. Кучма. Він закликав депутатів Верховної Ради і Президента створити законодавчу основу для такої акції, з метою не до-

(Закінчення на стор. 4)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про тих, що Україну мали в серцях

Здається, немов це було вчора, як ми стояли на краю хідника біля будівлі університету у Львові і нетерпеливо вичікували, коли покажуться десь там від вулиці Коперника вишикуваних у рівні ряди добровольці, хоча ще у цивільному одязі, у вишиваних сорочках, чи піскового кольору одностроях Виховних Спільнот Української Молоді, як в тих часах називали пластові з'єднання.

Здається, немов це було вчора, як на чолі відділів маршував гордим кроком Славко К. і салютував представникам української громади, що зі зворушенням приглядалися струнким колонам.

П'ятдесят років минуло від того часу і небагато залишилося ще при житті тих, що в цей теплий літній день відходили на вишкіл до славного Гайделяґру і тих, що їх прощали.

Спливло п'ятдесят років, як сотні молодих українців пішли на важкий шлях боротьби із найбільшим ворогом України, який готувався до наступу, щоб завоювати не лише західні області України, але, здавалося, цілий західній світ. Вони — ці молоді — люди мали одну ціль, та одне бажання — захистити свою батьківщину, боронити свої родини, свою землю — до того вибрали єдиний в тому часі логічний для них спосіб боротися за свободу, заплативши за неї своїм власним життям.

Напевно не сподівалися ті, що хотіли віддати все, що людина має найдорожче, що саме їх будуть відтак уважати „коляборантами", „німецькими прислужниками", а то й зрадниками свого народу.

Совєтська пропаґанда добре попрацювала, щоб виховати цілі покоління українців у такому викривленому переконанні, яке ще і сьогодні у декого із них тліє у душі, а часом виходить наверх у розмовах і непорозуміннях, хто мовляв був героєм, а хто зрадником, котре із політичних відламів було завжди „чисте як сльоза", а котре має „кров на руках".

Чи не час, однак, саме тепер у 50-річчя об'єктивно і правильно розглянути історичну правду і причини, чому саме стільки цвіту молоді вступило у ряди Стрілецької Дивізії „Галичина" та поставити це перед очами наших братів з батьківщини у правильній перспективі?

Ось читаємо саме, що у місяці березні в столиці Латвії — Ризі відзначали із урядом Латвії на чолі 50-річчя подібного порядку, а це латвійського леґіону СС. Усі підкреслювали, що латвійці воювали по стороні Гітлера з однією думкою; не допустити комуністів у Латвію. І так одні були в німецькій армії, а другі в совєтській, — але відтак перших недоречно називали переконаними націонал-соціялістами, а других переконаними комуністами. Ті, які вступили до леґіону по німецькій стороні хотіли пімститися за рідних, що загинули в часі сталінських репресій 1940—1941 років. І в латвійському народі добре знають, що так воно було, бо майже в кожній родині був батько, син, брат, що зі зброєю в руках бажав боронити своїх найближчих, дарма за яку ціну.

Коли читаємо такі вияснення— мимоволі насувається аналогія і хочеться повторити слова президента Латвії А. Ґорбунова з нагоди цих святкувань: „Якщо сьогодні дивимося на цю частину історії, можливо в сучасному переосмисленні, мусимо зрозуміти одне: де б люди не воювали, в якій шинелі, то вони все ж воювали за незалежність та свободу своєї батьківщини. Отже для будь-якої політичної сили, які б аспекти вона не висувала, все, що зв'язане із створенням леґіону і його дією належить до історичної долі нашого народу. А ця доля не була легкою..."

Не була легкою і доля України, тому кожний, що носив її у серці, є гідний пошани, признання та простягнутої руки цілої спільноти і тут і в Україні. Віддаймо, отже, тепер це беззастережно тим сивоголовим членам Дивізії „Галичина", що були і залишилися вірними синами свого народу!

О-КА

Олександер Серафин

БУДІВНИЦТВО В УКРАЇНІ І СХІДНІЙ ЕВРОПІ

Хто подорожував по Україні був здивований будовою нових житлових споруд і перебудовою старих. Вони знаходяться у різних стадіях конструкції. Найбільше нових будівель почали ставити недавно. Нагромадження будівельного матеріялу вказує на започаткування інших. Незамітним, одначе, є будівництво великих комерційних споруд, чи в Києві, чи у Львові.

Як відомо, з помешканням в Україні є дуже критично. Існує великий попит на квартири, доми і бюрові приміщення, зокрема в Києві, де відкривають посольства різних країн, і закладають свої бюра, спільні українсько-чужинецькі підприємства.

Між країнами Співдружности Незалежних Держав (СНД), в ділянці будування, Україна стоїть досить добре, зокрема Київ. Запотребування на нерухоме майно в усіх колишніх республіках відчувають найбільше у Москві. Друге місце належить Санкт Петербурґові, третє — Києву, за даними лондонського „Файненшл Таймс". Прибалтійські держави, які найбільш доступні з нових країн чужим капіталовкладенням, уможливлюють сприятливі умови.

У країнах СНД нові фірми винаймають бюрове приміщення у державних підприємствах, школах та інститутах, яким потрібно гроші на їхнє утримання. Запотребування на престижну бюрову площу, з низькою пропозицією, підняло ціни в Москві до 700 дол. на рік за квадратовий метер, що належить до найвищих в світі. Дістати його чужинцям майже неможливо не тільки з причини браку, але також із-за всяких бюрократичних перешкод.

Задовільнення попиту може прийти тільки з часом. На це потрібно ясних і прихильних законів відносно чужої власности і припливу капіталу головно чужого. Хоча закони щодо власности існують вже довший час, вони не є надто прихильні для чужинців. Приватизація державного майна почалася в Україні лише минулого місяця. Приплив чужого капіталу у сьогоднішній економічній ситуації країни — мінімальний. Контроля інфляції і привернення більш-менш нормального ділового рівня спричинить приплив чужих інвестицій в різні ділянки економіки, а з тим і в будову готелів великих бюрових будинків й інших комерційних споруд.

Такий хід справи можна передбачати не тільки на основі звичайних економічних засад, але також можна судити за розвоєм економіки у сусідніх, які почали ринкові реформи набагато раніше.

Найбільшої уваги підприємців на Заході у Східній Европі заслуговує Мадярщина, а зокрема її столиця. У Будапешті, останніми роками настала важлива розбудова нерухомого майна. Спеціялісти в цій ділянці вважають, що в Будапешті є задовільне постачання доброї якости бюрового місця, яке стоїть невикористаним. Запотребування є головно від західніх фірм. Незважаючи на вищий рівень будапештського майнового ринку, його ще не можна вважати міжнародним ринком.

Підприємці на Заході вважають Польщу, як одну з найбільш потенціяльних ринків Східньої Европи і оцінюють її як добре місце до влаштування. Уся увага звернена на Варшаву, в якій недостача якісного бюрового приміщення, яке відповідає прийнятим західнім нормам. Торгівці на Заході вважають Варшаву добрим місцем для приміщення своїх філій. Існує сильна конкуренція за місця в кращих дільницях для ведення закупів. Фірми, які займаються розвиненням комерційного приміщення у Польщі, приходять головно з Австрії і Німеччини.

Колишня Чехо-Словаччина рішила повернути землю і будинки власникам з-перед 1948 року замість викуповувати їх, як це практикують інші східньоевропейські держави. В Празі, майже 70 відсотків будинків повернено попереднім власникам. Будинки продають не тільки держава, але також приватні особи, яким їх повернено. Одначе, більшість цих будинків, які архітектурно є безцінні, потребують значного відновлення, щоб довести їх до прийнятих західніх умов.

У Східній Німеччині є велике запотребування на будівлю. Наприклад, в містах Дрезден і Ляйпціґ, поточне постачання бюрового місця задовільняє тільки половину передбаченого запотребування в половині 1990 років.

За даними Джонс Ленг Вуттон, пересічна порожнеча бюрових будинків у Західній Европі досягає більше ніж шість відсотків. Усяке порівняння европейського нерухомого майна мусить брати до уваги зрілість ринків. Початкові ринки Східньої Европи керуються іншими правилами як решта Европи. На Заході пляни дальшого розвитку нерухомого майна є задержані через перенасичення багато більше від попиту. На Сході розвиток нерухомого майна є затриманий законами приватизації і відшкодуванням, як також бюрократичними неясностями. Тільки в деяких містах, так як в Будапешті, розвиток нерухомого майна знаходиться у стадії вдосконалення.

Оксана Мазяр

ХТО ВОНИ, ДИВІЗІЙНИКИ?

IV

... Рядок за рядком, картка за карткою. Мерехтять цифри дат, числа і назви військових частин, сіл, імена ніколи невідомих мені людей. Ось довжелезним вужем в'ється воєнна колона — частина пішки, частина — на колесах, тягнуть обоз коні. Куриться гостинець, збита пилюка безліччю пар ніг. Липень 1944 -го. Колосяться лани, та невеселий біг їх золотих хвиль — зникла радість землі, її топче чужинецька нога, її обмотало гаддя і душить своїми сталевими кільцями. В повітрі — напруга, ніби очікується грози — ні не тієї, що сліпо нищить на своєму шляху, бо є лише неприборканою стихією, гіршої — тієї, що дихає смертю, яка полізла в Україну, щоб загарбавши її, знищити в майбутньому навіть слід по ній. Якби ти знала, Україно, що будеш у страшному ярмі ще довгих майже п'ять десятків літ, скільки крови вип'є кровожадний дикун з твоїх дітей, скількох розіпне на хресті в твоє ім'я, але якби ти тоді знала, що прийде той чарівний, казковий день з німбом волі над твоєю передчасно посивілою головою, і ти воскреснеш на диво світові, забудеш як кружляли над тобою хижі сталеві потвори з кривавими зорями на боках, забудеш про всі страхіття, однак пам'ятатимеш про відданих тобі синів і дочок, які не тільки віддали за тебе життя, пам'ятатимеш й про тих, які продовжували боротися через ці довгі роки — зберігаючи твою мову, шануючи твої традиції, виховуючи майбутні покоління у твоїй вірі й пошані до тебе.

Пам'ятай про них, Україно — усіх і усюди, вони дорожили тобою, не шкодуючи нічого, не питаючи ціни за твою незалежність. Вони ще й сьогодні, мов більмо в оці для багатьох „визволителів", що знаходили теплі місця на твоїй землі й паразитують, ссують соки з народу, якого довели до злидарства. Лютують і скалять огидні ікли, коли ми відновлюємо пам'ять про патріотів й відданих твоїх оборонців. Свідчення цьому — зруйнований пам'ятник дивізійникам у червні 1991 року під селом Ясенів. Але й вони скажемо втішаються, коли ми, не знаючи історичної правди (і таке нам судилося), самі ж тавруємо ганьбою наших героїв. Не йдімо ж несвідомо на руку нашим ворогам. Шукаймо правди й істини — вперто, щиро й наполегливо. Домагаймося, щоб не були забуті, а тим більше несправедливо заплямовані ганьбою ті, хто справді хотів добра своїй батьківщині. Вони заслужили собі бодай на пошану й вічну пам'ять, але ні в якому разі не неславу чи погірдливе — „коляборант".

Слово це чуже, заблукало з певної мовної групи, і можливо, через наше надмірне захоплення засвоювати слова іншомовного походження дуже скоро, осіло в словниках (впорядку!), але й досить міцно вкорінилося у вжитку. Раз воно вже є, нехай існує, тільки з уживанням його таки треба бути обережним. Що ж стосується дивізійників, то не історія, а ми їм повинні віддати належну пошану — люди творять історію, пишуть її, залишаючи нащадкам. І якщо десь закрадається „чортик" — треба його поправити, бо скільки книг мають позначку „поправлене і допрацьоване" — власне, в цьому вони і вартісні. Тому, розглядаючи під справедливим кутом зору — майже кожен юнак, молодий чи такого віку й стану, що дозволяв бути при війську чоловікові. Кожен, хто зголосився до Дивізії (а їх зголосилося не мало — 80,000, з яких тільки 20,000 знайшли своє місце в її лавах), не був сиротою без роду. За кожним з них стояло щонайменше п'ять осіб: батько-мати, дружина-діти чи рідня, яких по тій „мірці" треба було б також зарахувати під рубрику „коляборанти". Хтось морально дав згоду, підтримав, одобрив і поблагословив їх на цей крок. Згадаймо лише слова Митрополита Андрея Шептицького, які він промовив до професора Кубійовича, щодо справи формування Дивізії „Галичина": „Нема ціни, яку варто було б заплатити, щоб було українське військо". Переконливо — чи не так? Отож крок такого характеру вимагав від людини не тільки відваги, бо ніхто з них не шукав затишку перед большевицькою навалою — де-не-де, а на війні спокій тільки один раз і... навічно. Першим таки було внутрішнє почуття обов'язку перед Батьківщиною, народом — перед тим, що природно приходить у свідомість людини й невідступно слідує за нею впродовж життя. Обов'язок! „Вбираючи черевики" — як ти, дорогий читачу, вирішив би свою долю? Без сумніву — прилучився б до котрихсь з них — до повстанців чи дивізійників, аби здобути долю для рідної землі, і не питаючи як називатимешся опісля.

Задумаймося і над тим, що не раз доля робить несподіванки як такі — по протилежних сторонах воюють рідні люди — так було не в одній родині. Одного з братів мобілізували большевики. Другий воював в „партизанці" УПА, третій — зголосився до Дивізії. І власне, завдяки німецькій уніформі врятував понад 30 селян, яких німці мали розстріляти вмить ока за „якусь" провину. Якби не щасливий збіг обставин, що приїхав молодий десятник-дивізійник побачитися з матір'ю на кілька годин перед відправкою на фронт — прийняла б всіх тридцятьох сира земля. — А нині з них ще багато живе і пам'ятає про це в Звенигороді, що під Львовом. А скільки було їх таких звенигородів по всій Україні? Це тільки епізод, але який яскравий і пам'ятний...

Якщо прирівняти до сьогоднішньої ситуації — не важко зрозуміти чому реп'яхами за Україну чіпляється Росія. Не тільки тому, що впродовж століть Україна годувала її. Говорячи про військо, наведу цитату Р. Рахманного зі сторінки „Три військові журнали" (з „Свобода" ч. 53, 1993 р.): „Д-р Роман Олійник історично доказував, що українець був і далі є 'бойовим вершником' в російській армії. Українці в більшій мірі, ніж на це дозволяє пропорція національности їхнього населення, займають високі пости в армії, воювали і воюють героїчно на полях битв..." Вічний змаг до незалежности, боротьба за самостійність в кожній ділянці, а найгостріша, може, таки у війську.

(Закінчення на стор. 4)

В. ПИНЗЕНИК У ВАШІНҐТОНІ

На тлі бурхливих подій, що відбуваються зараз у Росії, яка демонструє світові зразки політичної, економічної і соціяльної нестабільности та непевности у майбутньому, Україна дедалі привертає увагу західніх аналітиків та бизнесменів своїм, хай і не поспішним, послідовним поступом до вільної ринкової економіки та демократії. Найбільш далекоглядні політики ЗСА не можуть не думати про те, що загальне погіршення ситуації у Росії, у перспективі — її розпад та зміна керівництва на заздалегідь менш прозахідно орієнтоване, залишить Україну чи не єдиною надпотугою реґіону, віддану ідеалам ненасильства та демократичного розвитку. Тому кожна візита найвищих офіційних чинників з Києва привертає увагу політиків та ділових кіл Вашінґтону. Не був винятком цього разу виступ Віктора Пинзеника, українського віцепрем'єра та міністра економіки нового уряду Леоніда Кучми на сніданку у вашінґтонській Палаті торгівлі 22-го березня. Віктор Пинзеник — представник молодої плеяди прагматично орієнтованих економістів та політиків, яка формується в Україні на наших очах та яка буде визначати її шлях на найближче майбутнє.

У своєму виступі В. Пинзеник відзначив, що завдяки нехлюйству попереднього уряду Вітольда Фокіна, Україна втратила майже весь минулий рік, закінчивши його з більш ніж 2,000% рівнем інфляції. Опинившись у складній ситуації, новий Уряд мусів переходити негайно від переважно „паперового" активізму Фокіна до дійсних справ, що завжди важко. На цей рік Уряд ставить своїм завданням різке зменшення темпів інфляції, припинення спаду виробництва і структуральні реформи. На думку Пинзеника, сьогодні можна говорити про проходження першої стадії реформ, коли досягнуто певних стабілізаційних результатів. Віцепрем'єр згадав при цьому, що продовж останніх семи тижнів в Україні стабілізувався курс національної валюти. Наприкінці минулого року прилавки крамниць були порожні, зараз товари з'явилися у вільному продажу. Цікаво, що, за словами Пинзеника, славнозвісний „чорний ринок" зараз має ціни, які є часом нижчі, як в офіційній торгівлі. Подекуди почалося зниження цін на товари. Цього, на думку міністра, вдалося досягнути припиненням контролі Уряду над цінами у аграрному секторі. Україна також відкинула інфляційну індексацію заробітньої платні та зробила рішучий крок, заморозивши заробітну платню. Уряд зменшив дотації у житлову ділянку, а Національний Банк підвищив ставку рефінансування майже в три рази. Але найголовнішим є те, підкреслив віцепрем'єр, що Уряд почав перші рішучі кроки у приватизації. Зроблено перший, давно вже очікуваний усіма, крок: Уряд передав у приватну власність громадянам України присадибні ділянки. Це є невеличкі клаптики землі, що дорівнюють 6-30 сотих гектара, але якщо згадати те, з яким садистським завзяттям большевицька ідеологія та практика вбивали в українців відчуття хазяїна своєї землі, а також те, що парлямент України складається здебільшого з нащадків такої політики, то названий віцепрем'єром крок, попри всю його поміркованість, є кроком у напрямку розхитування бетонного підмурку большевицького розуміння землі, як „загальнонародної" власности та переходом до цивілізованого поняття приватної власности на землю.

У проєкті Уряду інше рішення — приватизацію окремих об'єктів проводити разом із землею. Землю пропонується продавати іноземним інвеститорам під спорудження нових об'єктів. В. Пинзеник пообіцяв, що до кінця цього року в Україні буде проведена приватизація торгівлі, громадського харчування та побуту. Цей процес був успішно започаткований першим авкціоном у Львові, під час якого початкова ціна на 17 об'єктів зросла більше, ніж у 100 разів. У всіх областях України будуть проведені подібні авкціони цього року.

У найближчих плянах Уряду з приватизації є підготовка практичних заходів стосовно великих та середніх державних підприємств — їх примусова корпоратизація. Після їх перетворення у відкриті авкціонерні підприємства, сказав В. Пинзеник, Уряд припиняє субсидії дефіцитовим державним підприємствам.

Під час перебування В. Пинзеника у ЗСА, Уряд прийняв рішення про введення конвертованости української валюти. Валютне оподаткування експорту було скасоване і всі суб'єкти підприємництва платять податки у національній валюті. Разом з тим Уряд Леоніда Кучми, слідуючи політиці Ґайдара минулого року в Росії, ввів обов'язковий продаж виручки в іноземній валюті. На думку російських економістів, цей захід був покликаний створенню ринка вільно конвертованої валюти та стабілізації курсу рубля. На практиці, однак, все звелося до валютних інтервенцій Центрального Банку Росії, без яких валютний курс рубля до доляра впав би з його нинішнього рівня 683 за дол. до 800-850 за доляр. Курс українського карбованця, як відомо, впав з 335 за доляр минулого вересня до майже 2,000 у січні-лютому. Механізм обов'язкового продажу вирученої валюти аж ніяк не зв'язаний зі зменшенням інфляції. До її зниження веде тільки збільшення кількости та різнородности продукції, підвищення її якости та зниження собівартости на основі вільної конкуренції суб'єктів виробництва. Покищо у цьому напрямку всі без винятку республіки колишнього СССР роблять лише перші кроки.

Одним з таких проєктів є відкриття валютних бірж.л В. Пинзеник сказав, що на першій такій біржі у Києві, на якій було продано 25.5 міл. дол., велику частину долярів закупив Центральний Банк України у свій стабілізаційний фонд. З вулиць Києва зникли „дикі" торгівці валютою, що товпилися на Хрещатику біля універмагу та пошти. Натомість Уряд відкрив кілька десятків приватних валютних пунктів, як це було у Польщі.

Торкаючись змін у податковому законодавстві, Пинзеник сказав, що воно було повністю переглянуте. Податки знижено, введено податки на прибуток замість іншої бази оподаткування, незвичної для Заходу. Тепер основна ставка оподаткування дорівнює 30%. Спільні підприємства з участю іноземного капіталу не платять податків від 2 до 5 років, а потім для них передбачений рівень оподаткування у 50-70% основної ставки. Іноземні інвестиції в Україні вільні від оподаткування, підкреслив Пинзеник. Залишилася одна „дрібничка" — позбутися бюджетного дефіциту. Його сума дійшла до трильйона карбованців. Нічого не залишається — і тут віцепрем'єр не був оригінальним — як зменшити видатки на соціяльні програми. Пенсіонери в Україні вже були позбавлені пільг безплатного проїзду у міському транспорті (у Росії це збереглося). Це найбільш болючий етап реформ — переоцінка бюджетних видатків. У бюджеті є багато „непрозорих", за словами Пинзеника, видатків, таких як субсидії на помешкання, громадські послуги, транспорт. На помешкання з 1-го січня ціни піднято у сім разів, а ще треба підняти у дев'ять разів. Такі рішення болюче сприймаються людьми. Мова йде також про скасування усіх полегш, які отримують громадяни. Полегші будуть мати лише непрацездатні громадяни і ті, у яких приходи є нижчі від офіційно визнаного мінімального рівня. Починаючи з цієї осени, навчання у вузах буде платним і буде здійснений перехід до забезпеченевої медицини.

Уряд починає розуміти, сказав Пинзеник, що він довго не витримає з державним сектором. Є велика різниця у поведінці представників приватного та державного секторів, коли вони приходять до Уряду. Останні кажуть „дай", тоді коли перші — „не заважай" Свій Уряд віцепрем'єр уподібнив до цих вимог, тобто щоб він не заважав, але й щоб йому не заважали працювати. Своє майбутнє Пинзеник бачить у тому, щоб до його кабінету не заходив жоден підприємець, щоб всі зв'язки обмежувалися до підприємств.

У відповідях на запитання віцепрем'єр нагадав, що автомобільний завод „Таврія" буде приватизований у найближчому майбутньому і що міжнародна фінансова корпорація буде співвласником підприємства. Уряд має плян приватизації 1,000 великих підприємств, хоча це у дальшому майбутньому, а тепер намічено до продажу 28 об'єктів, здебільшого незакінчених будівель. Торкаючись болючого питання сплати зовнішніх боргів колишнього СССР, В. Пинзеник сказав, що на останніх переговорах з Москвою Україна запропонувала варіянт „нуль-плюс" — ми даємо Росії список об'єктів та структур, у яких ми зацікавлені за кордоном, передаємо борги і активи Росії — і проблема розв'язана. В. Пинзеник особисто брав участь у переговорах у справі цього варіянту при кінці минулого року. Росія була близька до згоди. Але зараз Росія повернулася до своїх старих поглядів і недавно урядова делеґація повернулася з Москви ні з чим. В. Пинзеник зазначив, що новий Уряд Л. Кучми прагнув досягти взаєморозуміння з Москвою, але останнім часом це стає все складнішим.

У цьому можна вбачати одну з об'єктивних перешкод на шляху побудови економіки вільного ринку у незалежній Україні. Дуже сильно вона інтегрована у структуру російської економіки, особливо військово-промисловий комплекс. Росія може в кожній хвилині закрити нафтові проводи в Україну, а майбутнє керівництво після Єльцина аж ніяк не встоїть перед спокусою розіграти нафтову карту для політичного тиску на Україну. В. Пинзеник обійшов у своєму виступі проблему досягнення енергетичної незалежности від Росії. Це є безумовною передумовою обговорення будь-яких дальших програм. З історії встановлення ринкової системи відомо, що вона можлива, коли є ринок капіталів, ринок вільної робочої сили, та коли є підприємець, що їх з'єднує. В Україні покищо є лише зародки ринку капіталів, бож 94% промисловости є в руках держави. Робоча сила вільною є умовно, бо система реєстрації ще не є скасована. Також немає цивілізованої підприємницької еліти, сам В. Пинзеник та кілька його колег є щасливим винятком із загального правила. Уряд повинен, очевидно, максимально сконцентруватися на створенні цих передумов цивілізованого ринку, що діє на основі добре випрацьованих законів та сильних мотивацій до праці. Як цього досягти, коли заробітна платня заморожена, покищо неясно. Ясно одне, що Україна всіляко прагне досягти рівня цивілізованих країн і забезпечити своїм громадянам пристойний життєвий рівень тепер, коли зигзаги політичного розвитку в Росії аж ніяк не створюють сприятливого клімату для довготермінових інвестицій, є добра нагода звернути погляди Заходу на Україну, де існує політично стабільна ситуація і у перспективі більш вигідні умовини для інвестицій, ніж у Росії. Слід сподіватися, що візита та доповідь В. Пинзеника у Вашінґтоні допоможе позбутися певного „російськоцентризму" у поглядах на держави-республіки колишнього СССР.

Володимир Звінґлянич

Є. Гура відійшла у вічність

Св. п. Є. Гура

Ділимося з родиною та громадянством сумною вісткою, що 14-го березня 1993 року відійшла у вічність в Чикаґо св. п. Євгенія Гура, на 88-му році трудолюбивого життя. Покійна народилася в селі Крупець, Перемищина. З містом Перемишль були зв'язані її молоді літа. Була одружена з о. Ярославом Гурою. По всіх місцевостях, де душпастирював о. Ярослав, вона провадила садочки виховуючи українську дітвору в християнському та національному дусі.

Покійна Євгенія Гура походила зі священичого роду, з якого вийшли такі відомі отці душпастирі: о. Ярослав Гура, о. Дам'ян Гура, о. Царевич, о. Іван Федів, о. Гілярій Ортинський, о. Михайло Паславський, о. Нестор Матейчак. Всі вони працювали віддано на церковній та громадській нивах.

Покійна Євгенія залишила у смутку сина Богдана з дружиною Оленою і чотирма дітьми, які проживають в Австралії; сина Юрія з дочкою Євгенією та дочку Марію Івашко з чоловіком Ярославом і двома дітьми. В Україні остала рідна сестра Надія Матейчак з родиною у Львові.

Покійна належала до 379-го Відділу УНС ім. св. Юрія в Чикаґо. Похоронена 17-го березня 1993 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо.

С. Ґоляш

Світлої пам'яті

АНАТОЛІЙ ПАШКОВСЬКИЙ

Народився 12-го березня 1924 року у Львові.
Відійшов у вічність 16-го листопада 1992 року в Торонто.

ПОДЯКА

Моя безмежна подяка всім рідним, близьким приятелям і знайомим, які взяли участь в Панахидах й похороних відправах. Всім, які подбали про квіти, зложили пожертви на св. Літургії, за слова розради під час нашого великого родинного горя, відлету у вічність — дорогого МУЖА, БАТЬКА й ДІДУСЯ.

Нехай Всевишній зішле на вас Свою Благодать.

В пам'ять покійного зложено на Піклувальний Дім 1,336 дол.; на Фонд Допомоги Україні 600 дол. і на церкву в Чорткові 80 дол.

Дружина — Н. ПАШКОВСЬКА з дітьми і внуками

ПОДЯКА

В п'ятницю 19-го лютого 1993 р. відійшла у вічність на 95-му році життя наша найдорожча МАМА, СЕСТРА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

СТЕФАНІЯ НАГІРНА

ПАНАХИДА відбулася 22-го лютого 1993 р. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

БОЖЕСТВЕННА ЛІТУРГІЯ була відправлена в церкві св. Юра, а після того тіло покійної перевезено на цвинтар Оливна Гора у Квінс.

Щиро дякуємо отцеві Левові Ґолдейдові за похоронні відправи та прощальну проповідь.

Ми безмежно вдячні всім приятелям і друзям, які так численно прибули на похоронні відправи, деякі з далеких околиць.

Дякуємо за квіти, пожертви на Служби Божі в пам'ять покійної і за моральну підтримку в цей тяжкий для нас час.

Рівнож, щира подяка всім тим, які висловили свої співчуття листовно чи телефонічно. Особлива подяка Оксані Луцькій (Український Музичний Інститут), Ніні Самокіш (64-ий Відділ СУА і курінь УПС „Верховинки"), Наталці Канюзі (колишні учні покійної), та Степанові Крижанівському (Літературно-Мистецький Клюб), за їхні теплі і зворушливі прощальні слова під час Панахиди.

Служби Божі в пам'ять покійної замовили — О. і Б. Кузишин, О. і О. Кузишин, О. і Б. Кузишин мол., М. Кузишин, Л. і Д. Більовщук, Н. Мітрінґа, Р. і О. Мітрінґа, М. і С. Хемич, О. і Б. Михайлів, А. Кузик, М. і І. Васічко, І. Мачай, П. і І. Шеремета, М. і М. Скасків, О. Карась, С. і І. Серант, С. Крижанівський, Л. Михалевич, Л. Черник, А. Лектей, П. Ґной, О. і Ю. Ґной, Н. і Ю. Струтинський, Н. Данилюк, О. і А. Іваськів, К. і В. Воловодюк, Б. і Е. Титла, О. Луцька, S. Rosario, M. Fratangelo.

В пам'ять покійної зложено пожертви на різні добродійні цілі.

Ми висловлюємо нашу сердечну подяку всім жертводавцям!

НА ШПИТАЛЬ ДЛЯ ДІТЕЙ-ЖЕРТВ ЧОРНОБИЛЯ В КИЄВІ ЗЛОЖИЛИ:

по 100.00 дол.: **О. і Б. Кузишин, О. і О. Кузишин, Г. і С. Максимюки, Л. Храплива.**

по 50.00 дол.: **М. Кузишин, О. Карась, Л. і Д. Більовщук, Д. Більовщук, Л. і І. Декайло, Р. і О. Мітрінґа, М. і С. Хемич, Ю. і М. Петрівські, М. і З. Голубець.**

По 30.00 дол.: **І. і Л. Вербицькі, О. і Б. Михайлів, Х. і Ю. Ференцевич.**

По 25.00 дол.: **Н. і В. Сафіян, К. і Б. Куцина.**

По 20.00 дол.: **Я. і І. Лучечко, А. Кузик, Г. Ціґаш, М. і І. Васічко.**

10.00 дол.: **Р. Стець.**

РАЗОМ .... 1,080.00 дол.

НА ВСЕУКРАЇНСЬКЕ ТОВАРИСТВО РЕПРЕСОВАНИХ ЗЛОЖИЛИ:

200.00 дол.: **Г. і С. Максимюки.**

По 100.00 дол.: **О. і Б. Кузишин, М. і С. Хемич.**

По 50.00 дол.: **О. і А. Іваськів, О. і М. Юзенів, К. і В. Воловодюк, І. Куровицька.**

По 25.00 дол.: **Н. Самокіш, Н. Бідяк, Х. і Б. Певні, Л. і Л. Зелики, Е. Гойдиш, Н. і М. Титли.**

По 20.00 дол.: **М. Книш, К. і Я. Червоняки, Г. Кузьма.**

15.00 дол.: **У. Старосольська.**

Разом .... 825.00 дол.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗИЧНИЙ ІНСТИТУТ В НЮ ЙОРКУ —

По 250.00 дол.: **О. Харук і Б. Волянська.**

По 50.00 дол.: **О. і В. Кузишин, Б. і Е.Титла, М. Балтарович.**

По 30.00 дол.: **О. Луцька, М. Семанишин.**

25.00 дол.: **М. Кавка.**

Разом .... 485.00 дол.

НА УКРАЇНСЬКИЙ МУЗЕЙ В НЮ ЙОРКУ

50.00 дол.: **І. і М. Руснаки.**

НА ФОНД ДІТЕЙ ЧОРНОБИЛЯ

50.00 дол.: **фірма** Weil, Gotshal and Manges.

По 25.00 дол.: **О. Демянчук,** Keith Kaplan.

Разом .... 100.00 дол.

НА ПРЕСОВИЙ ФОНД „НАШОГО ЖИТТЯ"

100 дол.: **64-ий Відділ СУА.**

Разом зібрано .... 2,550.00 дол.

В сороковий день смерти покійної, 31-го березня 1993 р. відправлено поминальні Служби Божі в церкві св. Юра в Ню Йорку, в церкві Чесного Хреста в Асторії, в Метавен, Ню Джерзі і в Едмонтоні, Канада.

Просимо родину і друзів згадати покійну у своїх молитвах.

У глибокому смутку:

дочка — ОКСАНА КУЗИШИН з чоловіком БОГДАНОМ

внуки — ГАЛЯ, БОГДАН з родиною та ОЛЕСЬ з родиною.

У ЧЕТВЕР, 22-ГО КВІТНЯ, понад 90,000 бразилійських громадян взяли участь у плебісциті з приводу майбутнього державного устрою цієї великої країни Полудневої Америки. Згідно з вислідами попередніх соціологічних опитувань, більшість бразилійців висловлюється за те, щоб системою державної влади залишилася існуюча тепер у Бразилії президентська республіка.

Призначення на дорадника Уряду України

Д-ра Роберта С. Кравчука, урядовця бюджету губернатора стейту Коннектикат Ловелла Вайкера, вибрано як довірочного дорадника при Міністерстві Фінансів України.

Під протекторатом Департаменту скарбу ЗСА і Агенції для міжнародного розвитку це призначення на два роки ставить д-ра Кравчука в ролю консультанта Уряду України в справах модернізації функцій державного апарату фінансів і бюджету.

Уродженець Стамфорду, по закінченні студій в університеті Коннектикат, д-р Кравчук одержав ступінь магістра фінансів і економіки в університеті Колюмбія, опісля магістерський ступінь і докторат у Сиракюзькому університеті.

Д-р Роберт Кравчук

Статті д-ра Кравчука на теми управління і громадських справ були публіковані у професійних журналах. До часу нового призначення в Україні д-р Кравчук був заступником секретаря управління і оцінки виконування в адміністрації Л. Вайкера, де займався впровадженням в життя нового в стейті дворічного бюджетового процесу і автоматизації стейтового бюджетового управління. Попередньо працював як член професорського складу у відділі публічної адміністрації університету Гартфорд і як консультант фірми Бооз, Аллен і Гамільтон для міжнародного управління в Ню Йорку.

Д-р Кравчук, його дружина Наталка з дому Кузьма з Ветерсфілду і їхні двоє дітей замешкають в Києві в часі їхнього перебування в Україні.

Н.Н.

УРЯД ПРЕЗИДЕНТА Билла Клінтона має в пляні заініціювати цілий ряд законопроєктів для поліпшення публічних шкіл в країні. У першу чергу це мали б бути загальні правила не тільки для шкіл і вимог до учнів, але також окремі напрямні набуття фахів молодими людьми, які не думають здобувати вищої освіти.

Хто вони, дивізійники?

(Закінчення зі стор. 2)

Цього року, а саме 28-го квітня, минає 50 років від дня проголошення урочистого акту про створення Дивізії у Львові. Знаменна дата, що зберігає пам'ять про визвольні змагання з Другої світової війни, про спробу відновлення втраченої державности. Очевидно, святкуватимуть колишні дивізійники цю пам'ятну річницю не тільки для них особисто, вона круто повернула життєве русло всіх українців. Признаймо, що завдяки їм і під їхнім прикриттям значній частині різних верств українського населення вдалося виїхати на Захід, де попросту фізично змогли врятуватися від большевицьких пазурів. Тож відсвяткуймо разом з ними цей ювілей, подаймо їм ту моральну регабілітацію, яка ще чекає своєї черги в офіційному потвердженні вже незабаром. Долучімся до цієї врочистости духовно з признанням заслуг дивізійників перед нашим народом — вони вагомі й очевидні в будь-якому аспекті.

Л. Кучма...

(Закінчення зі стор. 2)

пустити до тотальної соціяльної катастрофи, побороти корупцію, роздати пустуючі землі та ввести в дію економічні реформи.

„Тільки такий режим управління є адекватною реакцією на виклик часу. Наступив час для просвітлення всіх голів — і революційних, і консервативних, і комуністичних, і соціялістичних, і демократичних, і колгоспних і виробничих — альтернативи цьому вже немає". Так вважає прем'єр-міністер України Л. Кучма.

Очевидно, що справжню ситуацію як в Україні, так і в СНД, знають керівники кожної держави. Знають і керівники України. Та ніхто не виявив такої готовости рятувати державний корабель під час лютого шторму. Та й невідомо, чи всі державні діячі серйозно сприйняли заклики Л. Кучми, що ніби хворостиною шмагають, стукають у кожну чесну душу: „Ми виходимо на межу великомаштабного соціяльного катаклізму, входимо у смугу надзвичайного гострого політичного напруження і пом'якшити удар, не допустивши до тотальної катастрофи зможемо тільки спільними зусиллями".

Промова Л. Кучми була надрукована в газеті „Голос України" з 13-го квітня.

ВСІ УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ДО УКРАЇНСЬКИХ ШКІЛ!

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЙОСИФ ГИВЕЛЬ член УНС Відд. 200-го Т-ва „Вільна Україна в Озон Парку, Н.Й. помер 12-го січня 1993 року на 63-му році життя. Нар. 2-го лютого 1924 року в Україні. Членом УНС став 1990 року. Залишив у смутку дочку Марту з мужем Валинтином, сина Романа та двоє внуків; сестер Марію та Ґеню з родинами. Брата Григорія з дружиною Марією і дітьми та Володимра з дружиною і дітьми; ближчу і дальшу родину в Америці і на Україні. Похорон відбувся на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Іван Пригода, секр.

ПАВЛО КОНДРАТЮК член УНС Відд. 281-го Т-ва ім. Т. Шевченка в Байон, Н.Дж. помер 23-го січня 1993 року на 79-му році життя. Нар. 1913 року в Україні. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Стефанію і чотирьох синів: Івана, Василя, Володимира і Сергія. Похорон відбувся 26-го січня 1993 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пма'яты!

Мирон Сірий, секр.

КАТЕРИНА ПІШОК член УНС Відд. 113-го в Деррі, Па. померла 9-го січня 1993 року на 91-му році життя. Нар. 7-го жовтня 1901 року в Дороті, Па. Похорон відбувся на цвинтарі Фоґартівілл в Бредентон, Фла.

Вічна Їй Пам'ять!

Франк Коземчак, секр.

ДМИТРО ЙОСИПЧУК член УНС Відд. 364-го Т-ва св. Василія в Клівленді, Огайо помер 3-го вересня 1992 року на 80-му році життя. Нар. 24-го вересня 1912 року в Терновиці, Україна. Залишив у смутку дружину Анну. Похорон відбувся 6-го вересня 1992 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Владика, секр.

ПРИЙМЕМО на ПРАЦЮ до АДМІНІСТРАЦІЇ „СВОБОДИ"

особу із знанням української і англійської мов.

Медичне забезпечення, пенсійний плян і інші бенефіти. Платня після умови.
Проситься висилати резюме до:

"SVOBODA"
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237.

ВЕЛЬМИШАНОВНІ ЧИТАЧІ „СВОБОДИ"!

Звертаємося до вас з великим проханням допомогти нам скомплектувати Альманахи УН-Союзу. Це найстарший український альманах, що виходив і виходить в Америці.

Нам бракують такі роки: 1897, 1901, 1902, 1903, 1906, 1921.

Якщо хтось з читачів мав би такі числа, просимо ласкаво надіслати нам, а ми готові за них заплатити бажану ціну, або дозволити нам зробити копії з них.

Редакція „СВОБОДИ"

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐ „Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

....

На зміну адреси проситься ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ ВІД 1-2 ТИЖНІВ